

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ireny Saralievové a soudců JUDr. Michala Fridricha a JUDr. Ivany Placek v právní věci žalobců: **a) Daniel J.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, **b) Karel V.**, nar. dne xxx, bytem xxx, xxx, oba zast. Mgr. Radkem Pokorným, advokátem, se sídlem Karolíny Světlé 8, Praha 1, proti žalovanému: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, **o zaplacení 150.000 Kč a 250.000 Kč a omluvu**, k odvolání žalobců a žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 11.03.2016 č. j. 22C 211/2012-709

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se v zamítavém výroku ohledně 100.000 Kč s přísl. ve vztahu k žalobci a) a ohledně 170.000 Kč s přísl. ve vztahu k žalobci b) **potvrzuje.**
- II. Dále se rozsudek soudu I. stupně **mění** takto:

Žalovaný je povinen zaplatit žalobci a) 50.000 Kč s ročním úrokem z prodlení ve výši 7,50 % od 15.09.2012 do zaplacení a žalobci b) 80.000 Kč s ročním úrokem z prodlení ve výši 7,50 % od 24.09.2012 do zaplacení, vždy do patnácti dnů od právní moci rozsudku.

Žalovaný je povinen do patnácti dnů od právní moci rozsudku zveřejnit na svůj náklad v periodickém tisku Mladá Fronta DNES formou placené inzerce omluvy následujícího znění:

„Ministerstvo spravedlnosti České republiky se omlouvá Danielu J. za trestní stíhání vedené vůči jeho osobě od 06.11.2008 do 06.10.2011 pro trestný čin vydírání, následně útisku. Trestní stíhání bylo zastaveno a ve věci bylo prokázáno, že skutky, které byly předmětem trestního stíhání, nejsou trestným činem. Za újmu způsobenou Danielu J., narušení jeho rodinného života a poškození cti se omlouváme“.

„Ministerstvo spravedlnosti České republiky se omlouvá Karlu V. za trestní stíhání vedené vůči jeho osobě od 06.11.2008 do 06.10.2011 pro trestný čin vydírání, následně útisku. Trestní stíhání bylo zastaveno a ve věci bylo prokázáno, že skutky, které byly předmětem trestního stíhání, nejsou trestným činem. Za újmu způsobenou Karlu V., narušení jeho rodinného života a poškození cti se omlouváme“.

- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobcům na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů 67.010 Kč do patnácti dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta Mgr. Radka Pokorného.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem zamítl soud I. stupně žalobu, kterou se domáhali žalobce a) zaplacení 150.000 Kč s přísl. a žalobce b) zaplacení částky 250.000 Kč s přísl. a zveřejnění shora uvedené omluvy z titulu zadostiučinění za nemajetkovou újmu, vzniklé jim nezákonným trestním stíháním, vedeným Okresním soudem v Olomouci pod sp. zn. 4T 187/2010.

Soud I. stupně vyšel z nesporného tvrzení, že trestní stíhání proti oběma žalobcům bylo zahájeno dne 06.11.2008 pro skutky zprvu kvalifikované jako vydírání podle ustanovení § 235 trestního zákona spáchané formou spolupachatelství, později překvalifikované na trestní čin útisku podle ustanovení § 237 trestního zákona, obžaloba byla podána 23.09.2010 a trestní stíhání bylo (Okresním soudem v Olomouci) zastaveno dne 28.12.2010, neboť skutky nejsou trestným činem a není dán ani důvod k postoupení věci. Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 06.10.2011 bylo rozhodnutí soudu

prvního stupně potvrzeno a nabylo právní moci téhož dne. Z usnesení Okresního soudu v Olomouci ze dne 28.12.2010, č. j. 4T 187/2010-13201 bylo zjištěno, že trestní stíhání obou žalobců spolu s dalšími obviněnými bylo pro celkem 40 skutků zastaveno, neboť skutky nejsou trestným činem a není důvod k postoupení věci. V odůvodnění rozhodnutí se konstatuje, že obžalovaní si jako pracovníci společnosti xxx xxx, počínali legitimně, v jednání obviněných chybí protiprávnost a úmysl k protiprávnímu jednání jako základní předpoklady pro postih obviněných pro trestný čin útisku. Žalobci shodně tvrdili, že se trestní stíhání významným způsobem promítlo do chodu rodiny i osobního života. Žalobce a) přišel o většinu svých přátel, ovlivnilo to i kolegiální vztahy na pracovišti, utrpěl významný zásah do své psychiky. Žalobci b) byli navíc zajištěny věci, které byly vráceny až po několika měsících, bylo několikrát telefonicky vyhrožováno, trestní stíhání mělo vliv na jeho děti, kterým se ostatní děti posmívaly. V důsledku opakované medializace kauzy byl žalobce b) seznatelný na záběrech v televizi, internetu, novinách, ve svém bydlišti je znám a negativně vnímán. Dále soud I. stupně citoval zjištění z novinových článků převážně xxx „xxx xxx xxx xxx“, „xxx xxx xxx xxx xxx“, „xxx xxx. xxx xxx! xxx xxx!“, „xxx xxx xxx xxx“, „xxx xxx xxx xxx xxx“, „xxx xxx xxx xxx“ - že mezi polostátní firmou xxx a poškozenými klienty se strhla krutá bitva, články pojednávají o stížnostech lidí, které xxx nutil uznávat dluhy a nechával je bez elektřiny, policie proto zaměstnance firmy obvinila z vydírání. Soukromé komando xxx jezdilo k neplatičům elektřiny ozbrojené a v autě s policejním majákem a v černých uniformách. Pracovníci xxx byli cvičeni v kurzu přežití, zabíjeli slepici sekerou, pálili na terč s nakreslenou lidskou hlavou, podstupovali výcvik podobný speciálním policejním jednotkám. Je popisována událost v prosinci 2005, kdy člověk spáchá ve svém domě sebevraždu poté, co jej jako černého odběratele elektřiny navštíví speciální vymahačská jednotka energetické firmy xxx. Některé články zmiňují jméno Karla V. i s fotografií. Byl dán prostor i druhé straně, která se bránila tím, že odhalovala zloděje proudu, vyjadřoval se i Karel V. a xxx se zastával svých zaměstnanců s tím, že na některé klienty bude podávat trestní oznámení za křivou výpověď a pomluvu. V článku ze xxx uveřejněném v xxx je rozhovor s Martinem R., generálním ředitelem xxx, který na výzvy představitelů státu, aby xxx zrušila svá vymahačská komanda, uvedl, že nic rušit nebude, že jeho muži se podle něj sice při kontrolách v minulosti dopustili chyb, ale jejich polovojenský výcvik a postupy považuje za adekvátní. V listopadu 2008 média informovala o obvinění desítky členů komand xxx z vydírání dlužníků, články poukazují na to, že desítky klientů si stěžovaly, že praktiky zaměstnanců firmy připomínají vydírání, v článku xxx své zaměstnance hájí. Ze žalobci předložených videozáznamů soud I. stupně zjistil, že se jedná o nahrávky zobrazující muže v černých uniformách při činnosti, kterou lze charakterizovat jako bojový výcvik, dále výše popsanou sebevraždu muže, nad ním se sklání jeho manželka, která se mu snaží pomoci, zatímco přihlížející

muži, kteří událost natáčejí, za celou dobu pomoc neposkytnou, pouze cynicky této scéně přihlížejí. Z nahrávky v německém jazyce je zřejmé, že se jedná o reportáž uveřejněnou v německé televizi a bez ohledu na to, že nebyla soudem při jednání překládána „je zřejmé, že nad praktikami společnosti xxx vyjadřovali podivení i v zahraničí“. Ze záznamu na CD xxxxxx vyplývá, že obsahuje webové stránky s názvem xxx xxx xxx xxx xxx, které vytvořila skupina osob, jež se cítily poškozenými společností xxx. K tomu soud I. stupně uvedl, že následné trestní stíhání žalobců má souvislost s aktivitami poškozených, kteří svými trestními oznámeními iniciovali trestní stíhání „tudíž eventuální nemajetková újma způsobená příslušnými webovými stránkami, nemá svůj původ v trestním řízení, ale v jednání poškozených“. Z čestných prohlášení rodinných příslušníků žalobců neučinil soud I. stupně žádná skutková zjištění s odůvodněním, že jsou formulována jen nejobecnějším způsobem a „zřejmě motivována pomoci žalobcům v jejich sporu s ohledem na blízké rodinné vazby“.

Soud I. stupně konstatoval, že termíny jako „xxx xxx“, uváděné v novinových článcích, odpovídají realitě, neboť zaměstnanci netechnických ztrát při svých akcích proti podezřelým z krádeže elektřiny nosili černé uniformy, snadno zaměnitelné s vojenskými či policejními, nosili střelné a útočné zbraně, minimálně jednou neposkytli pomoc zraněnému a toto své počínání točili na videozáznam, týrali zvířata a cvičili se střelbě na terč s lidskou postavou. Většina z článků pochází z února 2010, vždy je dán prostor obviněným i společnosti xxx a je zřejmé, že zaměstnavatel své zaměstnance brání, je poukazováno na to, že černí odběratelé elektřiny se většinou krádeže dopouštějí, jedná se o škody v řádu statisíců korun a nejde o žádné beránky. Další z článků zachycují reakce politiků na tuto kauzu a je z nich zřejmé, že způsob jednání komanda je odsuzován, z článků také plyne, že je vůle dané postupy měnit ve směru k umírněnějším. Skutkový stav věci shrnul soud I. stupně tak, že vůči žalobcům bylo usnesením ze dne 06.11.2008 zahájeno trestní stíhání pro několik desítek skutků, v nichž bylo spatřováno naplnění skutkové podstaty trestného činu vydírání, za který hrozil žalobcům trest v rozmezí 5 – 12 let. Ještě v přípravném řízení bylo však trestní stíhání pro některé ze skutků zastaveno a v případě zbylých překvalifikováno na trestný čin útisku s horní hranicí trestní sazby pouhých šesti měsíců. Trestní stíhání pravomocně skončilo zastavením dne 06.10.2011, neboť skutky nejsou trestnými činy a není důvod pro postoupení věci. O dovolání Nejvyššího státního zástupce bylo rozhodnuto dne 27.06.2012. V rámci předběžného projednání nároku žalovaný konstatoval, že ve vztahu k žalobcům bylo vydáno nezákonné rozhodnutí.

S odkazem na § 1, § 5, § 13 a § 31a zák. č. 82/98 Sb. a judikaturu (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.06.2012, sp. zn. 30Cdo 2813/2011, náleží Ústavního soudu ze dne 17.06.2008, sp. zn. II. ÚS 590/08) poté soud I. stupně dovedl, že v daném případě je dán odpovědnostní titul dle ustanovení § 5 písm. a) zákona, tedy nezákonné rozhodnutí, jímž je podle konstantní judikatury v případě zastavení trestního stíhání usnesení o jeho zahájení. Délka trestního stíhání nepřekročila 3 roky, v přípravném řízení bylo zpracováváno větší množství matérie, z tvrzení účastníků ani z trestního spisu nevyplývá, že by orgány činné v trestním řízení byly nečinné, případně, že by trestní stíhání bylo zahájeno zjevně bezdůvodně. O objektivitě hodnocení důkazů svědčících ve prospěch obviněných svědčí i postupné zastavování trestního stíhání státním zástupcem již v přípravném řízení. Délka řízení zcela odpovídá skutkové složitosti věci, množství skutků, počtu svědků, jiných důkazních prostředků i obviněných. Soud I. stupně neshledal účastnickým výsledkem žalobců prokázaný významný zásah do jejich osobnostní sféry, který by byl v příčinné souvislosti se samotným trestním stíháním, jakkoli v jejich rámci setrvali na tom, že trestní stíhání zasáhlo do sféry rodinné, pracovní i společenské. Konstatoval, že žalobci úkorně vnímali mediální referenci o praktikách jejich útvaru netechnických ztrát ve vztahu k černým odběratelům, které však byly „v podstatě jednomyslně morálně odsouzeny, samotné trestní stíhání bylo až druhořadé“. Kritizované praktiky, doložené zejména videi natočenými samotnými zaměstnanci tohoto útvaru, jsou skutečné a především nad nimi se společnost pohoršovala. Soud I. stupně učinil závěr, že příčinou případné nemajetkové újmy žalobců, způsobené mediální známostí věci, jsou samotné praktiky skupiny, jichž byli členy, které byly shledány ze strany veřejnosti i politiků společensky nepřijatelnými, což následně vyústilo v trestní stíhání a že tato nemajetková újma má tudíž původ v samotné existenci „xxx xxx“, nikoli v jeho trestním stíhání. V řízení nevyšlo najevo, že by trestní stíhání proti poškozeným žalobcům bylo zahájeno zjevně bezdůvodně, žalobci se dopustili jednání, pro které byli následně stíháni, avšak nebylo u něho posléze shledáno naplnění skutkové podstaty trestného činu, což soud I. stupně zhodnotil jako okolnost snižující náhradu za způsobenou nemajetkovou újmu. Tvrzené negativní následky na psychice žalobců v důsledku jejich zatčení, nasazení pout a odvozu na policejní stanici shledal v rozporu s tvrzeními žalobce V. v rozhovoru pro média, že výcvik zaměstnanců byl odůvodněn obrovskou psychickou zátěží, které jsou vystaveni při plnění pracovních povinností, kdy on sám měl několikrát i pistoli u hlavy. Za těchto okolností stres z nasazení pout podle názoru soudu I. stupně „působí poněkud úsměvně“, a to i u žalobce J., který byl dle vlastních tvrzení 11 let vojákem z povolání. Soud I. stupně uzavřel, že za popsané situace nesvědčí pro zadostiučinění v penězích či omluvu za nemajetkovou újmu žalobcům trestním stíháním způsobenou žádné z judikatorně dovozených kritérií a že odpovídající formou satisfakce je již

žalovaným provedené konstatování vydání nezákonného rozhodnutí. K žalobci uváděnému rozhodnutí stejného soudu ve skutkově obdobné a právně shodné věci sp. zn. 10C 213/2012 soud I. stupně poznamenal, že se toto rozhodnutí nezabývá skutečnou příčinou nemajetkové újmy a vztahem morálně odsouzeníhodného jednání k zadostiučinění v penězích. Žalobu s tímto odůvodněním zamítl a žalovanému přiznal podle § 142 odst. 1 o. s. ř. a § 151 odst. 3 o. s. ř. náhradu nákladů řízení za šest úkonů právní služby.

Žalobci podali proti rozsudku včasné odvolání s odkazem na § 205 odst. 2 písm. b, c), d, e) a g) o. s. ř. Namítli, že nahrazení nemajetkové újmy, vzniklé jim nezákonným trestním stíháním, konstatováním porušení práva není dostatečné. Zdůraznili, že původně byli stíháni pro trestný čin vydírání s vysokou trestní sazbou, povaha trestní věci tedy byla závažná, což mělo zátěžový vliv i na jejich blízké osoby. Poukazovali na judikaturu Ústavního soudu, dovozující zásadně nezbytné zadostiučinění v penězích v případech, kdy trestní řízení trvá déle než týdny či měsíce. Dovožovali, že jejich trestní stíhání nemuselo být vůbec zahájeno, kdyby policejní orgán správně vyhodnotil podklady a právní úpravu neoprávněných odběrů v energetickém zákoně a nevycházel jen ze sdělení údajně poškozených odběratelů, která se v konfrontaci např. s videonahrávkami ukázala být zkreslená či nepravdivá (např. pan P. byl odsouzen za trestný čin křivého obvinění a křivé výpovědi). Ve smyslu právní úpravy nebylo přerušení dodávky ani sdělení výše škody protiprávní a žalobci pouze prošetřovali neoprávněné odběry elektřiny, aniž by vyvíjeli na neoprávněné odběratele nátlak, žalobce a) se zabýval technickou stránkou věci a jednání o náhradě škody se ani neúčastnil. Žalobce a) byl přesto stíhán pro 30 skutků a trestný čin vydírání po dobu 16 měsíců (do rozhodnutí Krajského státního zastupitelství v Ostravě ze dne 08.03.2010) a následně byl stíhán pro tři skutky pro trestný čin útisku, žalobce b) byl takto stíhán pro vydírání za 43 skutků a následně pro 41 skutků útisku. Nezákonné stíhání ovlivnilo zásadním způsobem jejich životy, což pocítují do současnosti. Žalobci od počátku vnímali trestní stíhání jako nedůvodné a proto byli šokováni jeho dramatickým průběhem, stejně jako jejich blízcí. Žalobce b) byl 08.11.2008 časně ráno zatčen Útvarem pro odhalování organizovaného zločinu za přítomnosti manželky a dětí, následně byl spoutaný převážen, musel podstoupit odběr vzorku DNA a sejmutí otisků prstů, což byl pro něho jako bezúhonného člověka nepříjemný zážitek, rovněž noc strávená v policejní cele v něm zanechala negativní až traumatizující zážitky. Vyděšená byla i jeho rodina, která o něm neměla po jeho zatčení žádné informace. Žalobci b) bylo několikrát telefonicky vyhrožováno fyzickou likvidací, jeho dětem se ostatní děti posmívaly a v důsledku zajištění bytu, automobilu a finančních prostředků se obával i o materiální zajištění rodiny. Žalobce a) byl rovněž zatčen, byla mu nasazena pouta a byl odvezen do neznámého místa, aniž by bylo někomu

z rodiny sděleno, kam jej vezou a kdy ho propustí, což vedlo k vyvolání pocitu bezmoci a paniky. Rovněž následné propuštění po výsledku v neznámém městě bez zajištění dopravy bylo dle názoru žalobce neadekvátní. Žalobce a) působil 11 let jako voják z povolání a je válečný veterán, trestním stíháním bylo zasaženo do jeho pracovního života, neboť byl upozorněn na to, že s ohledem na ně mu nebude udělena bezpečnostní prověrka a nemůže tedy pracovat u složek ministerstva vnitra. Jeho trestní stíhání ovlivnilo i život celé rodiny, jeho otec byl jako veřejný činitel zesměšňován svými politickými protivníky, s ohledem na jeho politickou činnost se žalobce musel odstěhovat od rodičů a provizorně pobývat na chatě. K výraznému zásahu do soukromého života žalobců, do jejich cti a dobré pověsti přispěla medializace celé kauzy za účasti orgánů činných v trestním řízení, které kauzu hojně komentovaly a sdělovaly i podrobné informace způsobem, jenž může být označen za porušení presumpce neviny. Žalobce b) se objevoval na mnoha záběrech v televizi i v novinách, kde ho poznávali jeho blízcí i kamarádi a sousedé. Taktéž obličej žalobce a) se objevil v médiích, přišel o většinu svých přátel a musel obhajovat svou pověst v okolí. Žalobci k prokázání vzniklé újmy nabízeli důkazy čestnými prohlášeními blízkých osob a výslech svědků, které však soud I. stupně neprovedl a nezjistil tak úplně skutkový stav. Posuzování jednání žalobců, hodnoceného v trestním řízení, a jejich případné viny, nemá v kompenzačním řízení místo, a soud I. stupně nekonkretizuje, jakých kritizovaných praktik se měli sami žalobci dopustit (např. v případě uváděné sebevraždy neoprávněného odběratele nebyl žádný z nich v daném odběrním místě přítomen). Žalobci zdůraznili, že jejich trestní stíhání bylo zastaveno z toho důvodu, že vytýkané skutky nejsou trestnými činy a není ani dán důvod k postoupení věci podle § 226 písm. b) tr. řádu. Konečně žalobci poukázali na rozhodnutí téhož soudu, týkající se obdobně trestně stíhaných osob (rozsudek ze dne 13.01.2014 č. j. 10C 13/2012-638, potvrzený rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. 68Co 237/2014-690, rozsudek ze dne 11.04.2016 č. j. 23C 2114/2012-198), kterými bylo kladně rozhodnuto o zadostiučinění v penězích a v souvislosti s nimi zdůraznili princip předvídatelnosti soudního rozhodnutí a své legitimní očekávání. Rozsudek označili za nepřezkoumatelný pro nedostatek odůvodnění, neboť soud I. stupně se nevypořádal se všemi jimi předloženými důkazy a navrhli, aby odvolací soud změnou napadeného rozsudku jejich žalobám vyhověl nebo aby napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.

Žalovaný navrhl potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného a ve svém odvolání proti výroku o náhradě nákladů vytkl soudu I. stupně nesprávně stanovenou výši náhrady nákladů, která za 13 režijních paušálů činí 3.900 Kč, jež požadoval změnou napadeného výroku rozsudku přiznat. Žalobci k tomuto odvolání dovozovali, že ustanovení § 151 odst. 3 o. s. ř. nelze

vztáhnout na stát a že žalovaný by měl ve smyslu nálezu Ústavního soudu sp. zn. II.ÚS 622/10 výši skutečně vynaložených nákladů doložit.

Žalobci podle obsahu odvolání uplatnili odvolací důvody podle § 205 odst. 2 písm. d), e) a g) o. s. ř. Odvolací soud z podnětu odvolání účastníků přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu, daném § 212 a § 212a o. s. ř, a opodstatněným shledal odvolání žalobců.

Jak již zmínil soud I. stupně mezi účastníky nesporný základ nároku žalobců vychází z toho, že byli v trestním řízení proti nim vedeném zproštěni obžaloby. Je ustálenou soudní praxí, že ve smyslu § 8 zákona č. 82/1998 Sb. odpovídá stát i za škodu způsobenou zahájením (vedením) trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozhodnutím trestního soudu; protože zákon tento nárok výslovně neupravuje, vychází se z analogického výkladu úpravy nejbližší, a to z úpravy odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, za něž je považováno rozhodnutí, jímž se trestní stíhání zahajuje (viz rozhodnutí NS ČR sp. zn. 1Cz 6/90, sp. zn. 31Cdo 3489/2007, sp. zn. 31Cdo 2805/02011, sp. zn. 25Cdo 4768/2007). Žalobci se domáhali zadostiučinění za nemajetkovou újmu podle § 31a odst. 1 zák. č. 82/98 Sb., stanovícího, že bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Jak judikoval Ústavní soud (srov. např. nález sp. zn. I. ÚS 554/05, II. ÚS 590/2008) každé trestní řízení negativně ovlivňuje osobní život trestně stíhaného, již fakt samotného tohoto stíhání výrazně zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti a to tím spíše, jedná-li se o osobu bezúhonnou a o obvinění „liché“, což je posléze pravomocně stvrzeno zprošťujícím rozsudkem soudu. Trestní řízení tedy samo o sobě představuje natolik zásadní negativní zásah do života obviněného, zatěžující jeho osobní život, že pro reparaci jeho následků v osobnostní sféře zásadně nemůže pouhé konstatování porušení práva ve smyslu § 31a/2 věta první zák. č. 82/98 Sb. zpravidla postačovat.

Uvedené východisko soud I. stupně nerespektoval a pro jeho závěr, že si žalobci nezaslouží omluvu ani finanční zadostiučinění, protože se (stručně vyjádřeno) nemorálně chovali, nenachází odvolací soud v jeho nekonkrétních poukazech na praktiky útvaru společnosti xxx, v němž žalobci působili, žádný podklad. V této souvislosti lze poznamenat, že žalobci soudu I. stupně opodstatněně vytykají nedostatečné odůvodnění jeho rozsudku, omezující se na obecné vývody, z nichž není vůbec zřejmé, o jaké konkrétní „jednomyslně morálně odsouzené“ praktiky konkrétně samotných žalobců se mělo jednat. Sama skutečnost, že členové daného útvaru podstoupili (polo)vojenský výcvik,

že nosili černé kombinézy, jak jim určil jejich zaměstnavatel, případně, že někteří z nich nosili střelnou zbraň (na svou obranu) nepředstavuje nic morálně odsouzeníhodného. Mínil-li snad soud I. stupně způsob, jakým tito zaměstnanci xxx jednali v souvislosti se zjištěným neoprávněným odběrem (jinak řečeno krádeží elektrické energie), tedy odpojením neoprávněného odběratele s požadavkem na náhradu škody, nelze v základu tohoto jednání shledat nic morálně vadného (morálně vadným je naopak jednání zlodějů elektřiny, neboť je obecně známým mravním postulátem, že krást se nemá). Razantnost jednání zaměstnanců společnosti xxx v souvislosti s nešvarem neoprávněného odběru elektřiny se může jevit kontroverzní, rozhodně však nelze hovořit o tom, že by je veřejnost jednomyslně morálně odsoudila, jak zjevně pod dojmem expresivním mediálních zpráv tvrdí soud I. stupně. Samotné odpojení neoprávněných odběratelů od dodávky elektřiny a snaha zaměstnanců xxx přimět je k náhradě škody byla jednáními zákonem dovolenými a nikoliv protiprávními, jak dovodily soudy všech stupňů v posuzovaném trestním řízení (viz usnesení Okresního soudu v Olomouci ze dne 28.12.2010 č. j. 4T 187/2010-13201, usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 26.10.2011 č. j. 55To 119/2011-13804, usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27.06.2012 č. j. 4Tdo 615/12-148). Činnost uvedeného útvaru xxx byla reakcí na značný nárůst případů neoprávněného odběru elektrické energie a byla vedená snahou snížit ztráty při distribuci elektřiny, které ve své důsledku mohly vést ke zvýšení ceny elektřiny pro řádné odběratele, tedy záměrem společensky žádoucím a nikoliv odsouzeníhodným. Na konkrétní jednání samotných žalobců, které by jim mohl z morálního hlediska vytknout, pak soud I. stupně rezignoval zcela, proto je celý závěr o jejich zavrženíhodném jednání nepodložený a bezvýznamný.

Pro vznik a míru odpovědnosti žalovaného je zásadní okolnost, že trestní stíhání žalobců bylo zastaveno podle § 188 odst. 1 písm. c) ve vazbě na § 172 odst. 1 písm. b) tr. řádu, tedy proto, že skutky, které byly předmětem trestního stíhání, nejsou trestnými činy a není ani důvod k postoupení věci (např. k projednání přestupku). Z toho plyne, že žalobci byli nezanedbatelně dlouhou dobu (cca tři roky) trestně stíháni za jednání dovolené a nikoliv protiprávní a již samotný tento fakt spolu s okolností, že byli osobami tzv. bezúhonnými, jim zakládá nárok na finanční zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Stanovení výše finanční částky se odvíjí od kritérií, vymezených rozsudkem NS ČR sp. zn. 30Co 2813/2011, zmíněných již soudem I. stupně, tedy povahy trestní věci, délky trestního řízení a následků, způsobených žalobcům v jejich osobnostní sféře. Žalobci byli trestně stíháni od 06.11.2008 do 06.10.2011, což je standardně dlouhá doba trvání trestního řízení. Na počátku tohoto řízení byli stíháni pro závažný trestný čin vydání podle § 235/ odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 3 tr. zák. (zák. č. 140/61 Sb.), za který jim hrozilo 5 – 12 let odnětí svobody (viz usnesení PČR Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu ze dne 06.11.2008

č. j.UOOZ-154/TČ2008-37), posléze byli stíháni pro méně závažný trestný čin útisku podle § 237 tr. zák. (viz obžaloba státního zástupce OSZ v Olomouci ze dne 23.09.2010 sp. zn. 5ZT35/2010), za který jim hrozil trest odnětí svobody nejvýše na 6 měsíců. Z uvedené skutečnosti, jakož i z teatrálního způsobu zatčení žalobců, jak je popisován výše a jak se podává z výpovědí žalobců, je zřejmá určitá svévole a nepřiměřenost postupu policejního orgánu v předmětné věci, když mezi trestnými činy, z nichž byli žalobci zprvu obviněni a z nichž byli nakonec obžalováni, je značný rozdíl v míře společenské nebezpečnosti. Žalobci popsali ve svých výpovědích jak nepřiměřený postup policie při jejich zatýkání (nasazení pout), tak i obavu a úzkost, kterou pro ně překvapivé zahájení trestního stíhání mělo pro ně a pro osoby jejich blízké. Vývody soudu I. stupně, že žalobci pro svůj výcvik nemohli pociťovat stres z nasazení pout, jsou nepřipadné. Je sice pravda, že žalobci podstoupili výcvik, který jim měl přinést fyzickou i psychickou odolnost, z toho však nelze dovozovat, že nezakoušeli pocity stresu, obavy a studu při nasazení pout před očima jejich blízkých za situace, kdy neměli povědomí o tom, že by se dopustili protiprávního jednání. Žalobce a) doložil čestnými prohlášeními svých rodičů a sestry (Mgr. Klára D., Mgr. Pavel J., Jana J.), jimiž musel odvolací soud provést soudem I. stupně nepochopitelně pominutý důkaz v souladu s § 213 odst. 4 o. s. ř., že jeho trestní stíhání a medializace celé věci mělo nepříznivý vliv i na jeho rodiče, zejména na politickou činnost jeho otce. Významný zásah do osobnostních práv žalobců způsobila obsáhlá medializace celé věci, k níž došlo zejména po zahájení trestního stíhání (viz příkladmo články v xxx xxx xxx ze dne xxx „xxx xxx xxx xxx xxx“, „xxx xxx xxx xxx“, v novinách xxx z xxx „xxx xxx xxx xxx xxx xxx“, „xxx xxx xxx xxx xxx“, na xxx xxx xx ze dne xxx „xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx“, na serveru xxx xxx „xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx“) a kterou vešlo trestní stíhání žalobců ve veřejnou známost, což poškodilo jejich čest a vážnost ve společnosti.

Žalobci vedle finančního zadostiučinění žádali také zveřejnění výše uvedené omluvy v tisku. Ustanovení § 31a odst. 2 zák. č. 82/98 Sb. výslovně zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve formě omluvy neupravuje, judikatura (srov. rozhodnutí NS ČR sp. zn. 30Cdo 2357/2010) však dovodila, že omluva je v jeho smyslu způsobilým satisfakčním prostředkem, který lze přiznat vedle konstatování porušení práva i zadostiučinění v penězích. S ohledem na obrovskou mediální kampaň, která v souvislosti s trestním stíháním žalobců nastala, je jejich požadavek na zadostiučinění zveřejněním omluvy v tisku plně opodstatněn. Tato omluva však neodčiní veškerou vzniklou nemajetkovou újmu, spočívající zejména ve stresu z trestního stíhání a jeho vlivu na osoby žalobcům blízké. Při úvaze o výši peněžité náhrady vzal odvolací soud v úvahu, že trestní stíhání trvalo standardní dobu, že žalobci byli ohroženi vysokým trestem pouze na jeho počátku a že nebyli, vyjma krátkého zadržení žalobce b), omezeni na

osobní svobodě, jakož i to, že počínání policejního orgánu při jejich zatýkání a výslechu bylo nepřiměřené možné společenské nebezpečnosti údajných pachatelů. V souladu s § 13 o. z. přihlédl k rozhodnutí ve skutkově a právně obdobných věcech (rozsudek Obvodního soudu ze dne 13.01.2014 č. j. 10C 13/2012-638, potvrzený rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. 68Co 237/2014-690, rozsudek Obvodního soudu ze dne 11.04.2016 č. j. 23C 2114/2012-198) a žalobci a) přiznal vedle uvedené omluvy peněžní zadostiučinění ve výši 50.000 Kč a žalobci b) peněžní zadostiučinění ve výši 80.000 Kč. Vyšší částka zadostiučinění pro žalobce b) je odůvodněna tím, že byl v rámci trestního stíhání omezen, byť krátce, na osobní svobodě, že mu byl zajištěn majetek (viz usnesení PČR ÚOOZ ze dne 08.11.2008 o zajištění bytové jednotky č. xxx, pozemku p. č. xxx v k. ú. xxx, osobního vozu Opel Omega karavan RZ xxx xxx, motocyklů Suzuki a Honda, motorové čtyřkolky Yamaha a peněžních prostředků na účtu penzijního pojištění č. xxx u Penzijního fondu xxx obviněnému Karlu V.) a že v mediálních zprávách se opakovaně objevila vedle jeho plného jména i fotografie jeho obličeje. Úrok z prodlení přiznal odvolací soud žalobcům podle § 518 odst. 1 o. z. 40/64 Sb. účinného v době vzniku prodlení po uplynutí šesti měsíců od doručení žádosti o poskytnutí zadostiučinění žalovanému dne 14.03.2012 (žalobce a) a dne 23.04.2012 (žalobce b) ve smyslu § 15 odst. 1 zák. č. 82/98 Sb. ve výši, dané § 1 nařízení vlády č. 142/94 Sb. ve znění, účinném od 01.07.2010.

Z popsanych důvodů odvolací soud napadený rozsudek soudu I. stupně poté co v souladu s § 213 odst. 2, 3 a 4 o. s. ř. zopakoval a provedl důkazy, z nichž soud I. stupně při svém nedbalém přístupu k řízení učinil pouze nedostatečná nebo žádná zjištění, napadený rozsudek podle § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. změnil a žalobcům přiznal výše popsané zadostiučinění za nemajetkovou újmu na podkladě § 31a zákona č. 82/98 Sb. Procesně úspěšným žalobcům náleží podle § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. plná náhrada nákladů řízení, neboť výsledek řízení projevující se tím, že poškozený žalobce dosáhne satisfakce uložením povinnosti škůdce nahradit mu nemateriální újmu anebo poskytnout mu morální satisfakci, lze hodnotit ve smyslu zásad úspěchu ve věci obdobně jako plný úspěch, byť žalobci nebylo přiznáno jím požadované plnění nebo jeho výše (viz rozsudek NS ČR sp. zn. 30Cdo 820/2014). Náhradu nákladů řízení představuje odměna advokáta žalobců ve výši 2.480 Kč podle § 9 odst. 4 písm. a) vyhl. č. 177/96 Sb. (viz rozhodnutí NS ČR sp. zn. 30Cdo 3378/2013) ve spojení s § 12 odst. 4 vyhlášky za 10 úkonů právní služby v plné sazbě (převzetí věci, podání žaloby, změna žaloby, replika k vyjádření žalovaného, účast u čtyř ústních jednání soudu I. stupně, podání odvolání, účast u jednání soudu I. stupně) a jeden úkon právní služby za poloviční sazbu 1.240 Kč (vyjádření k odvolání žalovaného) vždy pro

dvě osoby, 11 paušálních náhrad výdajů advokáta po 300 Kč podle § 13 odst. 3 vyhlášky a 21% DPH.

Proti tomuto rozsudku je za podmínek § 237 o. s. ř. přípustné dovolání, které lze podat ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně.

V Praze dne 10. listopadu 2016

JUDr. Irena Saralievová v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Hradová